

(R)

**TEKANAN PEKERJAAN DAN MEKANISMA  
PENANGANAN DI KALANGAN GURU-GURU  
DI KEDAH**

oleh

**MOHAMMAD SABRI BIN MUSTAFA**  
**Sarjana Muda Perakaunan**  
**Universiti Utara Malaysia**  
**Kedah**  
**1990**

**Diserahkan kepada**  
**Fakulti Perniagaan & Perakaunan**  
**Universiti Malaya**  
**sebagai memenuhi sebahagian daripada syarat**  
**untuk mendapat ijazah**

**SARJANA PENGURUSAN**  
**November, 2000**

Perpustakaan Universiti Malaya



A510951278

## **ABSTRAK**

Tujuan kajian ini adalah untuk mengenalpasti punca utama dari faktor-faktor yang disenaraikan yang menyebabkan tekanan pekerjaan di kalangan guru sekolah kerajaan dan mengenalpasti mekanisma utama digunakan dalam menangani. Ianya mengkaji samada ciri demografi responden mempunyai perbezaan yang signifikan dengan punca tekanan dan mekanisma yang digunakan. Sejumlah 200 soal selidik telah diedarkan kepada 20 buah sekolah di Daerah Kota Setar dan Padang Terap / Pendang. Daripada jumlah itu, 185 dikembalikan. Sebanyak 20 item digunakan untuk mengukur punca tekanan dan 22 item untuk mengukur mekanisma menangani tekanan. Dapatkan menunjukkan faktor lebihan kerja menjadi punca utama tekanan pekerjaan. Manakala faktor kurang bebanan kerja adalah faktor penyebab yang terendah. Mekanisma utama digunakan dalam menangani tekanan ialah melalui pendekatan agama dan yang paling kurang digunakan ialah melalui pengambilan ubat / alkohol. Statistik inferensial iaitu ujian t dan anova digunakan untuk menguji hipotesis. Melalui hipotesis yang diuji hanya faktor konflik peranan dan struktur organisasi yang menunjukkan perbezaan yang signifikan bagi menyokong hipotesis. Guru perempuan mengalami lebih tekanan berbanding guru lelaki berkaitan faktor konflik peranan. Guru yang berkhidmat kurang dari 10 tahun mengalami lebih tekanan berbanding guru yang lebih lama mengajar berkaitan faktor struktur organisasi. Dapatkan juga menunjukkan tidak terdapat perbezaan yang signifikan berkaitan dengan jantina dan peringkat sekolah dengan mekanisma menangani tekanan yang digunakan. Guru yang berkahwin lebih menggunakan pendekatan penilaian semula dan agama, manakala guru bujang lebih menggunakan pendekatan penafian. Guru bukan siswazah lebih menggunakan pendekatan penilaian semula, 'mental disengagement' dan penafian berbanding guru siswazah. Guru yang mengajar di bandar lebih menggunakan pendekatan perancangan. Manakala guru di luar bandar lebih memilih kepada pendekatan penilaian semula, agama dan penafian.

## **PENGHARGAAN**

Saya bersyukur kepada Tuhan yang maha kuasa, dengan limpah kumiannya membolehkan saya menyiapkan kajian ini dengan jayanya.

Penghargaan serta ucapan terima kasih yang tidak terhingga saya tujukan khusus kepada Prof. M. Fazilah bte. Abdul Samad selaku penyelia yang banyak memberi tunjuk ajar, bimbingan, dorongan serta sokongan di sepanjang projek penyelidikan ini.

Saya ingin mengambil kesempatan ini untuk merakamkan setinggi-tinggi penghargaan dan ucapan terima kasih kepada Kementerian Pendidikan Malaysia, Pengarah Institut Aminudin Baki, Dekan Fakulti Perniagaan dan Perakaunan Universiti Malaya atas peluang yang diberikan kepada saya untuk mempertingkatkan ilmu pengetahuan akademik dan ikhtisas sebagai seorang pegawai perkhidmatan awam. Tidak ketinggalan juga diucapkan jutaan terima kasih kepada para pensyarah yang tidak jemu mencurahkan ilmu.

Penghargaan dan terima kasih juga ditujukan kepada guru-guru di beberapa buah sekolah di Kedah dari daerah Kota Setar dan daerah Padang Terap/Pendang yang telah menjadi responden dan memberikan kerjasama dalam menjayakan kajian ini.

Akhir sekali, penghargaan paling istimewa ditujukan kepada isteri saya Naimah yang sentiasa mendoakan kejayaan saya serta anak-anak iaitu Afwan, Nurhannan dan Ismail, yang menjadi pembakar semangat saya untuk terus meningkatkan ilmu pengetahuan.

Demografi Responden dengan Punca Tekanan dan Strategi Menangani	
4.4 Pengujian Hipotesis	45
4.5 Ringkasan Hasil Kajian	61
<b>BAB 5 : KESIMPULAN DAN CADANGAN</b>	
5.1 Pendahuluan	63
5.2 Ringkasan dan Kesimpulan	63
5.3 Implikasi Kajian	67
5.4 Limitasi Kajian	68
5.5 Cadangan Untuk kajian Akan Datang	69
<b>RUJUKAN</b>	71
<b>LAMPIRAN</b>	
Lampiran 1 : Soal Selidik Kajian	75
Lampiran 2 : Surat Permohonan Menjalankan Kajian	80
Lampiran 3 : Surat Kebenaran Daripada Bahagian Perancangan dan Penyelidikan Pendidikan	81
Lampiran 4 : Surat Kebenaran Daripada Jabatan Pendidikan Kedah ( Senarai Sekolah )	82
Lampiran 5 : Surat Perakuan Untuk Mengutip Data	84

## **Senarai Jadual**

<i>Bilangan</i>	<i>Perkara</i>	<i>Mukasurat</i>
Jadual 3.1	<i>Subskala Soal Selidik Tekanan (Punca-punca Tekanan)</i>	36
Jadual 3.2	<i>Subskala Mekanisma Menangani Tekanan</i>	37
Jadual 4.1	<i>Ciri-ciri Responden</i>	41
Jadual 4.2	<i>Susunan Min Wajaran bagi Subskala Punca Tekanan</i>	43
Jadual 4.3	<i>Susunan Min Wajaran Bagi Sub-skala Strategi Penanganan</i>	44
Jadual 4.4	<i>Ujian t bagi subskala Tekanan dengan Jantina</i>	46
Jadual 4.5	<i>Ujian t bagi subskala Tekanan dengan Peringkat Sekolah</i>	47
Jadual 4.6	<i>Ujian t bagi subskala Tekanan dengan Kategori Perkhidmatan</i>	48
Jadual 4.7	<i>Ujian t bagi subskala Tekanan dengan Lokasi Sekolah</i>	49
Jadual 4.8	<i>Ujian t bagi Subskala Mekanisma Menangani Tekanan dengan Jantina</i>	50
Jadual 4.9	<i>Ujian t bagi Subskala Mekanisma Menangani Tekanan dengan Kategori Perkhidmatan</i>	51

Jadual 4.10	<i>Ujian t bagi Subskala Mekanisma Menangani Tekanan dengan Kategori Peringkat Sekolah</i>	52
Jadual 4.11	<i>Ujian t bagi Subskala Mekanisma Menangani Tekanan dengan Kategori Lokasi Responden Mengajar</i>	53
Jadual 4.12	<i>ANOVA Sehala bagi Subskala Tekanan dengan Tempoh Perkhidmatan</i>	55
Jadual 4.13	<i>ANOVA Sehala bagi Subskala Tekanan dengan Status Perkahwinan</i>	56
Jadual 4.14	<i>ANOVA Sehala bagi Subskala Mekanisma Menangani Tekanan dengan Tempoh Perkhidmatan</i>	58
Jadual 4.15	<i>ANOVA Sehala bagi Mekanisma Menangani Tekanan dengan Kategori Status Perkahwinan</i>	60

## **SENARAI RAJAH**

<b>Bilangan</b>	<b>Perkara</b>	<b>Mukasurat</b>
<i>Rajah 2 .1</i>	<i>Sindrom Adaptasi Am yang disarankan oleh Hans Selye</i>	14
<i>Rajah 2 .2</i>	<i>Grid Daya Tindak dipetik dari Pines, Aronson dan Kafry 1981</i>	26
<i>Rajah 3.1</i>	<i>Model Kajian Tekanan Pekerjaan Dan Mekanisma Menangani Tekanan</i>	31